

یازدهمین کنگره ملی مهندسی عمران

۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۸

دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

تغییرات جاری و جریان های آتی در مقررات ملی ساختمان کشور

محمد تقی احمدی^۱، سهیلا پاکروان^۲

۱: استاد دانشکده مهندسی عمران و محیط زیست، دانشگاه تربیت مدرس

و رئیس دفتر و رئیس شورای تدوین مقررات ملی ساختمان ایران

۲: معاون دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان ایران

mahmadi@modares.ac.ir

خلاصه

از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۹۲ مقررات ملی ساختمان فراز و نشیب های فراوانی را طی کرده است. در سال ۱۳۹۲ مسئولیت تدوین مقررات با عزم جدی به مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهر سازی واگذار شد. طی دوره اخیر با ترکیبی از حدود ۲۵ نفر اعضای متخصص در ۲۱ مبحث متشکل از مهندسان ارشد مشاور و پیمانکار، استادان مجرب و ممتاز دانشگاه، و نمایندگان سازمان های عمومی و مردم نهاد، بصورت پیوسته صد ها جلسه تخصصی طی ۵ سال اخیر برای تدوین و تدقیق مقررات برگزار گردید. محیط پژوهش و فناوری در مرکز تحقیقاتی، شرایط لازم را برای بهره مندی از فرصت های ممتاز تحقیقات ملی در خدمت نیاز های مباحث مقررات ملی فراهم کرد. از جمله آزمایشات نوین انرژی ساختمان، جزئیات ساختمان های فولادی و بتنی، و مهندسی آتش وفق شرایط ملی امکان برگزاری و نهایتاً اثر گذاری در بهبود مقررات را فراهم کرد. هزاران سؤال مهندسان و سازمان ها برای رفع ابهام و قضاوت درباره مشکلات طراحی و میدانی پاسخ گفته شده است. از این باب فرصت صیقل دادن مقررات فراهم شد. بیشترین کوشش برای بهینه نمودن مقررات بر اساس ایمنی، بهداشت، توسعه پایدار، و اقتصاد بر مقررات طراحی بکار گرفته شد. مقررات در این دوره بعضاً بکلی و بعضاً در حد ۲۰ تا ۵۰ درصد تغییر کرد و بسیار بروز و در سطح کشور های پیشرفته شکل گرفت. تغییرات زیادی در برخی مباحث برای اثر بخشی آنها شکل گرفته است که از آن جمله مبحث ۱۱ ساختمان های صنعتی می باشد. تعداد زیادی از مباحث که نیاز مند راهنما بوده اند دارای راهنما شده اند و چند مورد دیگر در دست کار است. از طرفی بعلا تغییرات و تحولات جامعه، مباحث جدیدی در دست تدوین قرار گرفته است. از آنجمله مبحث ساختمان های موجود، ساختمان های کوچک و محدود، و مبحث ساختمان های روستایی می باشد. با اینکه در حال حاضر معضلاتی چند در مباحث طراحی و به ندرت وجود دارد، از نظر طراحی پیشرفت زیادی صورت گرفته است. لیکن آنچه بسیار مهم است اینکه ما از نظر مقررات اجرای فنی هنوز در ابتدای راه هستیم و لذا فصل کاری بعدی شورای تدوین معطوف به این امر خواهد بود.

یازدهمین کنگره ملی مهندسی عمران

۱۱ و ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۸

دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

طی این دوره برخی تصمیمات مهم مثل محدودیت عمق گود برداری، امکان بهره برداری از مقررات قدیم و جدید در بازه معین زمانی نیز اتخاذ شد تا معضلات جامعه ساخت و ساز کاهش یابد.

در حال حاضر بخش مهم دیگری که به نحوی نیاز مند سیستم سازی اجتماعی است، باقی مانده که مربوط به نظامات اداری، فرآیند کنترل و اعمال مقررات است. این امر به سبب پیچیدگی و تعدد سازمان‌های متولی، کار سختی به نظر می‌رسد و طی ۴ سال گذشته علی‌رغم کوشش فراوان کمیته مبحث ۲ بعلل کلان مدیریتی امکان تفاهم هنوز حاصل نشده است. در کنار این امر ترویج که از شاخه‌های فعالیت حاکمیتی است نیز نیاز به توسعه فراوان دارد. همچنین بخاطر نبود مقررات شفاف و موثر در بخش‌های شهرسازی، و ترافیک که مخاطب آن، نه سازندگان و مردم، بلکه دستگاه‌های حاکمیت شهری و روستایی است، سامانه‌های زندگی برای مردم بسیار شکننده و نابسامان هستند و معضلات زیادی در شهرهای و روستاهای در حال توسعه رشد کرده است. شورای مقررات ملی امیدوار است در آینده نزدیک، با الگویی نظیر مقررات ملی، بتوان شرایط این امر را نیز سامان بخشد.